

בבית המשפט העליון

רע"א 5754/22

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקשים:

1. פלוני
2. פלוני
3. פלונית
4. פלוני

נ ג ד

המשיבים:

1. ד"ר וינר יפעת
2. מרכז הרפואי "אסף הרופא"
3. מדינת ישראל - משרד הבריאות

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בת"א 32929-09-17 מיום 25.7.2022 שניתנה על ידי כב' השופטת עירית כהן

בשם המבקשים:

עו"ד אהרון רף

בשם המשיבים:

עו"ד אביעד אבלין

החלטה

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ע' כהן) בת"א 32929-09-17 מיום 25.7.2022, שבמסגרתה נדחתה בקשת המבקשים להגיש את חוות דעתו של ד"ר מריוס ברגר (להלן: ד"ר ברגר) כחוות דעת משלימה בתחום הגינקולוגיה והמיילדות, ולחילופין להגישה כחוות דעת נוספת על ידי תיקון כתב התביעה.

רקע וההליך בבית משפט קמא

1. המבקשים 1 ו-2 (להלן: התאומים) הגישו באמצעות הוריהם, המבקשים 3 ו-4, תביעה בגין נזקי גוף שנגרמו להם לטענתם כתוצאה מטיפול רפואי רשלני של המשיבה 1 (להלן: ד"ר ויינר) בשנת 2010. בתמצית, על פי הנטען בכתב התביעה, במהלך הריונה של המבקשת 3 (להלן: היולדת), ד"ר ויינר קבלה ובדקה את היולדת ביום 14.11.2010

במרפאה להריון בסיכון גבוה והחליטה לשחררה לביתה במקום לאשפזה להשגחה בבית החולים. לטענת המבקשים, כתוצאה מרשלנותה של ד"ר ויינר, התאומים נולדו ביום 21.11.2010 כפגים, בלידה מוקדמת, וכתוצאה מכך הם סובלים מנכות קשה.

2. לכתב התביעה צורפה חוות דעתו של פרופ' מיכאל מויסייב כמומחה בתחום הגניקולוגיה והמיילדות (להלן: פרופ' מויסייב), ומטעם המשיבים הוגשה חוות דעת נגדית של פרופ' יריב יוגב בתחום זה (להלן: פרופ' יוגב). בשל המחלוקות שנתגלעו בין המומחים, הורה בית משפט קמא על מינויו של פרופ' אייל שיינר (להלן: פרופ' שיינר או המומחה) כמומחה בתחום הגניקולוגיה מטעם בית המשפט (יוער כי לאחר הגשת חוות הדעת מטעם פרופ' שיינר, הגישו המבקשים בקשה לפסילת חוות דעתו אשר נדחתה על ידי בית משפט קמא ביום 27.4.2022. בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית משפט זה נדחתה אף היא בהחלטתי ברע"א 4220/22 פלוני נ' ד"ר יפעת וינר (28.6.2022)).

3. ביום 4.5.2022 הגישו המבקשים בקשה להגשת חוות דעתו של ד"ר ברגר, מומחה בתחום הגניקולוגיה, כחוות דעת משלימה. לחילופין, נתבקש לתקן את כתב התביעה על ידי צירוף חוות הדעת בהתאם לתקנה 136 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: התקט"א). במסגרת הבקשה נטען, בין היתר, כי יש בחוות דעתו של ד"ר ברגר כדי לתמוך בטענות המבקשים לעניין חובת המשיבים לאשפז את היולדת ולא לשחררה, לנוכח הפרקטיקה שנהגה בשנת 2010; כי הן המומחים מטעם הצדדים והן המומחה מטעם בית המשפט טרם נחקרו וההליך מצוי בשלביו המקדמיים; כי הבקשה הוגשה מיד לאחר דחיית בקשתם לפסילת פרופ' שיינר; וכי בהתאם לתקנה 136 לתקסד"א אין במינוי המומחה מטעם בית המשפט כדי למנוע את תיקון כתב התביעה על ידי צירוף חוות דעת נוספת. עוד נטען כי תחום הגניקולוגיה מורכב מדיסציפלינות רבות וההתפתחות בתחום מתקדמת במהירות, ועל כן חשוב שבפני בית המשפט תעמוד התמונה בשלמותה; כי עיון בחוות דעתו של ד"ר ברגר מעלה שזו מספקת מענה לשאלות שפרופ' שיינר לא מצא עבורן תשובה; וכי חוות הדעת אינה מגלה עילת תביעה חדשה.

למען שלמות התמונה, יצוין כי בדיון שהתקיים ביום 19.5.2022 הורה בית המשפט המחוזי למבקשים להבהיר במה תורמת חוות הדעת הנוספת לתיק ומדוע היא לא הוגשה קודם לכן. במסגרת השלמת טענות המבקשים, הובהר כי אחת מהטענות המרכזיות בחוות הדעת של ד"ר ברגר היא כי ליולדת היו צירים במועד ביקורה בבית החולים ביום 14.11.2010, שאלה שהינה קריטית לטענתם בסוגיית הרשלנות; כי ישנה חשיבות בהסברים הנלווים למאמרים המוצגים בחוות דעתו של ד"ר ברגר, ועל כן הצגתם במהלך חקירת המומחים לא מהווה תחליף מספק; וכי ד"ר ברגר מתייחס לכך שלילדת

הייתה היסטוריה של לידה מוקדמת, עובדה שאינה מצויה בחוות דעתו של פרופ' מויסייב. באשר לשאלת בית המשפט מדוע חוות הדעת לא הוגשה קודם, נטען כי המבקשים ביקשו שלא "להכניס מקלות בגלגלי המשא ומתן" שהתנהל בין הצדדים.

4. בהחלטתו מיום 25.7.2022, דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה. לאחר שסקר את קביעותיו העיקריות של ד"ר ברגר בחוות דעתו, והשווה אותן לקביעותיו של פרופ' מויסייב, קבע בית המשפט כי המבקשים לא צירפו לבקשה תצהיר או הסברים לסתירות בין חוות דעתו של ד"ר ברגר, לזו של פרופ' מויסייב, אשר התבססו על אותם מסמכים רפואיים; וכי המבקשים לא נימקו מדוע טענותיו של ד"ר ברגר עולות אך בשלב זה של הדיון. עוד נקבע כי ככלל, לאחר הגשת חוות דעת מטעם מומחה בית המשפט, לא תוגש חוות דעת נוספת, שכן על המומחה להתייחס לחוות הדעת שהוגשו מטעם הצדדים; כי המומחה טרם נחקר על חוות דעתו, ולמבקשים ישנה האפשרות לעשות כן תוך התייחסות לטענות שהעלה ד"ר ברגר, ובתוך כך להציג את המאמרים התומכים בעמדתם באשר לפרקטיקה הנוהגת בשנת 2010. בית המשפט דחה גם את בקשתם החלופית של המבקשים להגיש את חוות דעתו של ד"ר ברגר חלף חוות דעתו של פרופ' מויסייב, באמצעות תיקון כתב התביעה.

על החלטה זו נסבה בקשת רשות הערעור שלפניי.

טענות הצדדים

5. במסגרת הבקשה נטען, בין היתר, כי שגה בית המשפט עת שדחה את הבקשה מהסיבה שלא צורף לה תצהיר, שכן חוות הדעת של ד"ר ברגר הועברה למשיבים במסגרת המשא ומתן שהתקיים בין הצדדים, ולפיכך צירופה לא היווה עובדה חדשה או עובדה שלא הייתה בידיעת המשיבים; כי מכל מקום, ניתן היה להורות על צירוף תצהיר ככל שזו היווה את הנימוק לדחיית הבקשה; כי ההליך מצוי בשלב קדם משפט, שלב מקדמי ביותר של ההליך, ולא בשלב מתקדם כפי שנקבע על ידי בית משפט קמא; כי המקרה דנן נמנה על אותם המקרים החריגים שבהם יש לאפשר הגשת חוות דעת משלימה לאחר שהוגשה חוות דעת מומחה מטעם בית המשפט, שכן המומחה דחה את כל טענותיו של פרופ' מויסייב ולמבקשים לא ניתנה אפשרות להתייחס למסקנותיו; וכי לא התקיים דיון בשאלת עצם מינוי המומחה מטעם בית המשפט, ולכן לכל הפחות יש להתיר הגשת חוות דעת נוספת.

6. המשיבים בתגובתם תומכים יתדותיהם בהחלטת בית משפט קמא. נטען, בין היתר, כי ככלל, לאחר שהוגשה חוות דעת מטעם מומחה בית משפט, אין להתיר הגשת חוות דעת נוספת מטעם מי מהצדדים, וכי המבקשים לא הצביעו על הצדקה לסטייה מכלל זה; כי בית משפט קמא דחה את הבקשה מטעמים מהותיים, ולא מטעמים טכניים של אי הגשת תצהיר; כי המבקשים לא נימקו מדוע מתבקשת הגשת חוות דעת נוספת בתחום הגניקולוגיה, מקום שבו כבר הגישו חוות דעת מטעמים בעניין; כי חוות הדעת של ד"ר ברגר סותרת בחלקה את חוות דעתו של פרופ' מויסייב; וכי הבקשה היא בבחינת מקצה שיפורים של המבקשים בהליך.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, בתגובה ובהחלטת בית משפט קמא, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.

8. כפי שהובהר זה מכבר בפסיקה, ככלל, משמונה מומחה מטעם בית המשפט, ומשהוגשו חוות דעת על ידי הצדדים, אין להתיר הגשת חוות דעת נוספת או משלימה (רע"א 1077/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.6.2012); רע"א 4255/13 ירון שמעוני שחם מהנדסים יועצים בע"מ נ' א.א. הנדסה ותכנון מדרונות בע"מ, פסקה 6(ב) (28.8.2013) (להלן: עניין שמעוני); רע"א 7840/20 פלונית נ' מרכז רפואי מעייני הישועה, פסקה 8 (22.12.2020) (להלן: עניין מעייני הישועה)). הטעם העיקרי לגישה זו נעוץ בכך שעל מומחה בית המשפט להתייחס לחוות דעת המומחים מטעם הצדדים ולהביע את עמדתו לאורן, ולא להיפך. אם לא כן, לא יהיה לדבר סוף (ראו החלטותי בבר"ע (חי') 731/06 חישולי כרמל בע"מ נ' קריאף, פסקה 14 (5.12.2006); בר"ע (חי') 1912/07 קופרמן נ' אפריקה ישראל להשקעות בע"מ (15.10.2007); עניין שמעוני, שם; עניין מעייני הישועה, שם).

עם זאת, במקרים חריגים, בית המשפט עשוי להתיר למי מהצדדים להגיש תוספת לחוות דעתו או חוות דעת נוספת, בעקבות חוות דעת מומחה בית המשפט. שיקול הדעת בהחלטה בבקשה מסור לערכאה הדיונית, ועליה לבחון אם בנסיבות העניין "במחדל דיוני עסקינן, ולשקלל בין האינטרסים של חקר האמת, מול הצורך לשמור על סדרי דין ויעילות הדיון" (ראו החלטתי בבר"ע (חי') 2056/07 שירותי בריאות כללית נ' עזבון המנוח צדוק ברזאני ז"ל, פסקה 9 (15.7.2007) (להלן: עניין ברזאני)). כך, במקרים שבהם מומחה בית המשפט הגיע למסקנה שחרגה מטענות כתב התביעה, ולמבקש לא ניתנה הזדמנות נאותה להתגונן מפניה (עניין ברזאני, פסקה 10).

9. כאמור, לשיטת המבקשים, מומחה בית המשפט דחה את כל טענותיו של פרופ' מויסייב מבלי שניתנה להם האפשרות להתייחס למסקנותיו, ועל כן בפועל, יומם בבית המשפט לא ניתן להם.

אין בידי לקבל טענה זו. עיון בחוות הדעת שהוגשו מטעם הצדדים ומטעם מומחה בית המשפט, העלה כי האחרון התייחס לטענותיו של פרופ' מויסייב ושלל אותן "אחת אחת" (כך טענו המבקשים בעצמם בפסקה 24 לבקשה). מסקנותיו של פרופ' שיינר אינן חורגות מחוות הדעת שצורפה לכתב התביעה, ואינן עוסקות בסוגיות שלמבקשים לא ניתנה ההזדמנות לטעון לגביהן. כל שנכתב במסגרת חוות הדעת, הינו התייחסות והבעת עמדה לטענות שהועלו זה מכבר במסגרת חוות הדעת שהוגשו על ידי הצדדים ומצויות במחלוקת ביניהם, ובין היתר, השלכות התקצרות אורך צוואר הרחם ואופן הטיפול בעת זיהוי הקיצור; מניעת הלידה המוקדמת של היולדת; ומתן הסבר באשר למצבה המיוחד בטרם שחרורה.

מהאמור לעיל עולה כי למבקשים ניתנה הזדמנות נאותה לשטוח טענותיהם בפני בית המשפט באמצעות חוות דעתו של פרופ' מויסייב שצורפה לכתב התביעה. ד"ר ברגר העלה בחוות דעתו טענה חדשה ולפיה היולדת סבלה מצירי לידה בביקורה בבית החולים ביום 14.11.2010 על אף שבמוניטור לא נרשמו התכווצויות וגם היולדת לא חשה התכווצויות; וכן התייחס להיסטורית הלידה המוקדמת של המבקשת (לידה רגילה והפלה). אך בכך אין כדי להצדיק היענות לבקשתם, והיה על המבקשים להצביע על נימוק שיצדיק סטייה מהכלל. משאלו הם פני הדברים, נראה כי הבקשה מהווה ניסיון לבצע "מקצה שיפורים" באמצעות חוות הדעת הנוספת. הא, ותו לא.

10. אוסיף ואומר כי על אף שטרם נשמעו כלל הראיות בתיק ולכאורה מדובר בשלב מקדמי בהליך, מקובלת עליי קביעת בית משפט קמא כי יש למבקשים אפשרות לחקור את פרופ' שיינר על חוות דעתו. במסגרת החקירה הנגדית יוכלו המבקשים לעמת את פרופ' שיינר עם טענותיהם, הן על פי חוות דעתו של ד"ר מויסייב והן על פי חוות דעתו של ד"ר ברגר וכן יוכלו להציג בפניו את המאמרים הנוגעים לפרקטיקה שנהגה לטענתם בתקופה הרלוונטית. כך, מחד ניהול ההליך לא יתעכב, ומאידך לא תישלל מהמבקשים האפשרות לפרוס את טענותיהם הנוספות בפני בית המשפט.

11. המסקנה אליה הגעתי מחזירה אותנו לנקודת המוצא לפיה אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהחלטות הערכאה הדיונית הנוגעות לסדרי דין, ובכלל זה בקשות

לתיקון כתבי טענות. התערבות מעין זו, תיעשה במשורה ובמקרים חריגים שבהם ההחלטה התקבלה בניגוד לדין, אינה סבירה באופן קיצוני או עלולה לגרום לעיוות דין (רע"א 4699/18 פלוני נ' בית חולים העמק, פסקה 7 (15.8.2018); עניין מעייני הישועה, פסקה 7; רע"א 1136/21 פלונית נ' מרכז רפואי מעייני הישועה, פסקה 14 (4.3.2021)). כאמור לעיל, לא מצאתי כי המקרה שלפנינו נמנה על אותם המקרים החריגים המצדיק התערבות בהחלטת בית משפט קמא.

12. אשר על כן, הבקשה נדחית.

בהינתן אופי התביעה ונזקם של המבקשים, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ט בחשוון התשפ"ג (13.11.2022).

ש ו פ ט